

**ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ІРПІНСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ»**

Циклова комісія фінансово-економічних та облікових дисциплін

**Заступник директора
з навчальної роботи**

**Вікторія СОВА
2025 року**

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

з планування та організації діяльності підприємства

(назва навчальної практики)

галузь знань

05 Соціальні та поведінкові науки

(шифр і назва галузі знань)

освітньо-професійна
програма

Економіка

спеціальність

051 Економіка

відділення

Економічне

(назва відділення)

Робоча програма «Навчальна практика з планування та організації діяльності підприємства»
(назва навчальної практики)

для студентів

за галуззю знань 05 Соціальні та поведінкові науки

спеціальністю 051 Економіка

освітньо-професійна

програма Економіка

«29» серпня 2025 року, - 11 с.

Розробник: Наталя ЛІСОВСЬКА, викладач вищої кваліфікаційної категорії

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії фінансово-економічних та облікових дисциплін

Протокол від «29» серпня 2025 року

Голова циклової комісії фінансово-економічних та облікових дисциплін

К. Лантух

Схвалено методичною радою коледжу.

Протокол від «29» серпня 2025 року

Голова
Д. Костюк

1. Опис навчальної практики

Найменування показників	Галузь знань, освітньо-професійна програма, освітньо-професійний ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма здобуття освіти
Кількість кредитів – 3	Галузь знань: 05 Економіка	Обов'язкова
Загальна кількість годин – 90	Спеціальність: 051 Економіка Освітньо-професійна програма: Економіка	Рік підготовки:
		3-й
		Семестр
		6-й
Тижневих годин для денної форми здобуття освіти: аудиторних – 18 самостійної роботи – 27	Освітньо-професійний ступінь: фаховий молодший бакалавр	Лекції
		-
		Практичні
		36 год.
		Лабораторні
		-
		Самостійна робота
54 год.		
		Вид контролю: Диференційований залік

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить для денної форми здобуття освіти – 36/54

2. Мета навчальної практики

Мета навчальної практики - сформувати у студентів практичні навички, необхідні майбутнім фахівцям, з питань розроблення перспективних і поточних планів діяльності підприємства та контролю їх виконання.

Перелік компетентностей студентів, які формуються в результаті навчальної практики:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 7. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК 8. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

Спеціальні компетентності (СК):

СК 2. Здатність обирати та застосовувати положення нормативно-правових актів для якісного виконання завдань та обов'язків професійної діяльності.

СК 3. Здатність на основі типової методики і знань, розраховувати економічні і соціально-економічні показники господарюючих суб'єктів.

СК 5. Здатність планувати діяльність суб'єктів господарювання в умовах мінливого середовища.

СК 6. Здатність вирішувати професійні завдання з організації діяльності окремих підрозділів суб'єктів господарювання.

СК 7. Здатність виконувати завдання, пов'язані з функціонуванням системи управління суб'єктів господарювання.

СК 8. Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів.

СК 9. Здатність здійснювати діяльність у взаємодії суб'єктів господарювання.

СК 10. Здатність виявляти проблеми і пропонувати шляхи їх розв'язання під час аналізу конкретних ситуацій економічного характеру.

3. Передумови проведення практики

Навчальна практика з планування і організації діяльності підприємства є логічним продовженням вивчення дисциплін, як: «Політична економія», «Економіка підприємства», «Менеджмент», «Основи маркетингу», «Планування та організація діяльності підприємства», «Управління витратами».

4. Очікувані результати навчання

Результати навчання (РН):

РН 3. Здійснювати пошук, збирання, оброблення та аналізування інформації у професійній діяльності.

РН 4. Застосовувати всебічні спеціалізовані емпіричні та теоретичні знання для розв'язання практичних ситуацій.

РН 5. Використовувати сучасні інформаційні і комунікаційні технології для розв'язання професійних задач.

РН 6. Проявляти ініціативу та підприємливість щодо розвитку підприємства (підрозділу).

РН 8. Використовувати нормативно-правові акти, що регламентують професійну діяльність.

РН 9. Розв'язувати типові спеціалізовані задачі в професійній діяльності

РН 11. Планувати основні економічні показники підприємства (підрозділу) для підвищення ефективності діяльності.

РН 12. Розв'язувати професійні завдання з організації діяльності підприємства (підрозділу).

РН13. Володіти методами й інструментарієм для виконання управлінських рішень щодо функціонування підприємств (підрозділу).

РН 14. Знаходити оптимальні, обґрунтовані, творчі рішення для розв'язування професійних завдань.

РН 15. Володіти навичками міжособистісної взаємодії, які дають змогу досягати професійної мети.

5. Критерії оцінювання

Критерії оцінювання знань студентів наведено в додатку до робочої навчальної програми.

6. Засоби оцінювання

Контроль набутих знань здійснюється у формі поточного контролю на практичних заняттях та написання звітів про виконану роботу під час навчальної практики з відповідних тем, виконання ситуаційних вправ та інша робота, що сприяє поглибленому засвоєнню студентами теоретичного і практичного матеріалу.

Підсумковий контроль у формі заліку проводиться з метою оцінки результатів з навчальної практики на завершальному етапі.

7. Програма навчальної практики

Тема 1. Теоретичні засади планування на підприємстві

Визначити валовий збір, плану та середньозважену урожайність сільськогосподарських культур. Визначити прибавку урожайності від додаткового внесення добрив та запланувати урожайність сільськогосподарських культур. Провести розрахунок добрив під запланований урожай.

Тема 2. Система планів суб'єктів господарювання

Скласти стратегічний план підприємства. Вказати інформацію стосовно обраного стратегічного напрямку розвитку, стратегічні цілі та завдання підприємства. Провести стратегічний аналіз впливу внутрішніх та зовнішніх чинників на діяльність підприємства, а також SWOT аналіз. Описати місію підприємства у контексті загальнодержавних інтересів, комерційної діяльності та інтересів суспільства. Навести інформацію про кадрові, фінансові та

матеріальні ресурси необхідні для реалізації стратегічних цілей та задач, оцінка їх доступності, оцінка цілей та завдань, що повинні бути виконані. Виконати фінансові прогнози та оцінки ризиків підприємства.

Тема 3. Планування виробництва та реалізації продукції програм сільськогосподарського підприємства

Розробити виробничу програму з рослинництва. Визначити масу збору основної, додаткової та побічної продукції у початково-оприбуткованій масі та у масі після доробки. Визначити вартість валової продукції в постійних цінах 2022 року.

Тема 4. План з персоналу та оплати праці

Розв'язати задачі, які виникають при розробленні виробничої програми підприємства. Визначити заплановане зростання продуктивності праці. Обчислити, на скільки відсотків знизиться трудомісткість роботи і зросте продуктивність праці в плановому періоді. Визначити відсоток росту продуктивності праці і чисельності працюючих на підприємстві у плановому періоді. Розрахувати, якою повинна бути планова чисельність відрядників. Визначити середньорічну потребу працівників в тваринництві для обслуговування поголів'я конкретної технологічної групи тварин. Визначити чисельність підмінних працівників в тваринництві. Розрахувати необхідну чисельність робітників за кількістю робочих місць.

Тема 5. Матеріально-технічне забезпечення виробництва

Визначити обсяг механізованих робіт та потребу в тракторах і комбайнах. Визначити потребу та вартість палива для роботи тракторів і самохідних комбайнів. Визначити потребу в агрегатах і автомобілях в найбільш напружений період. Розрахувати необхідну кількість агрегатів на сівбі зернових культур. Розрахувати необхідну кількість комбайнів на збиранні зернових і технічних культур. Розрахувати необхідну кількість автомобілів МАЗ на збиранні зернових і технічних культур. Розрахувати необхідну кількість котків для обробки посівів пшениці.

Тема 6. Планування діяльності підрозділів виробничої інфраструктури

Визначити обсяг роботи вантажного автопарку. Визначити потребу і вартість паливно-мастильних матеріалів. Обчислити планові витрати на роботу автопарку. Визначити собівартість 1 т-км, 1 год роботи автомобіля, перевезення 1 т вантажу. Провести розрахунок затрат на оплату праці водіїв вантажного автопарку. Розрахувати затрати на поточний ремонт, техобслуговування і заміну шин. Провести розрахунок амортизаційних відрахувань основних засобів в автопарку. Розрахувати собівартість тонно-кілометра МАЗів.

Тема 7. Планування витрат

Обчислити потребу насіння на 1 га посівних площ. Обчислити основний та страховий фонд насіння. Розрахувати джерела покриття з наявності насіння на початок року і урожаю планового року. Визначити загальну кількість та вартість насіння та середню вартість 1 ц насіння.

Тема 8. Особливості планування витрат суб'єктів господарювання різних галузей

Визначити показники ряду динаміки (абсолютний приріст, темпи росту і приросту, абсолютне значення одного відсотка приросту) ланцюговим методом.

Визначити індивідуальні індекси цін, кількості й товарообороту. Дати економічну оцінку розрахованим індексам.

Визначити та оцінити показники ефективності використання основних засобів: фондоддачу, фондомісткість та фондоозброєність.

Розрахувати обсяг річного товарообороту, який забезпечив би беззбиткову роботу торговельного підприємства.

Тема 9. Фінансове планування на підприємстві

Провести економічну оцінку сільськогосподарських культур. Визначити найбільш ефективні культури для підприємства. Проаналізувати розрахункові дані, викласти в письмовій формі висновки і пропозиції щодо розширення площ посіву під ефективними культурами на підприємстві.

Тема 10. Планування оновлення продукції

Планування урожайності сільськогосподарських культур. Визначити середньозважену урожайність сільськогосподарських культур. Визначити прибавку урожайності від

додаткового внесення добрив та запланувати урожайність сільськогосподарських культур. Провести розрахунок добрив під запланований урожай.

Тема 11. Організаційно-технічний розвиток

Вибрати кращий з 2 варіантів капіталовкладень у вдосконалення технології виробництва та обґрунтувати доцільність її проведення. Визначити більш ефективний варіант капітальних вкладень між новим будівництвом і реконструкцією нової ферми. Дати обґрунтування доцільності впровадження нових технологій.

Тема 12. Бізнес-планування

Складання всіх розділів бізнес-плану на основі методики затвердженої наказом Агентства з питань запобігання банкрутству підприємств та організацій Характеристика підприємства та опис продукції. Визначення виробничого напрямку підприємства. Дослідження ринку та план маркетингу. Розрахунок прогнозованої ціни на продукцію. Оцінка переваг та недоліків конкурентів.

Тема 13. Сутність і форми планування і організації агробізнесу

Розрахунок обсягу виробництва і реалізації молока. Визначити обсяги виробництва молока по місяцях року. Визначити обсяги реалізації молока по місяцях року. Визначити величину грошових надходжень від реалізації молока.

8. Структура навчальної практики

Назви тем	Кількість годин		
	денна форма		
	усього	у тому числі	
п		с.р.	
Тема 1. Теоретичні засади планування на підприємстві	6	2	4
Тема 2. Система планів суб'єктів господарювання	7	4	4
Тема 3. Планування виробництва та реалізації продукції програм сільськогосподарського підприємства	7	4	4
Тема 4. План з персоналу та оплати праці	7	4	4
Тема 5. Матеріально-технічне забезпечення виробництва	7	4	4
Тема 6. Планування діяльності підрозділів виробничої інфраструктури	7	2	4
Тема 7. Планування витрат	7	2	4
Тема 8. Особливості планування витрат суб'єктів господарювання різних галузей	7	2	4
Тема 9. Фінансове планування на підприємстві	7	2	5
Тема 10. Планування оновлення продукції	7	2	4
Тема 11. Організаційно-технічний розвиток	7	2	4
Тема 12. Бізнес-планування	7	4	5
Тема 13. Сутність і форми планування і організації агробізнесу	7	2	4
Усього годин	90	36	54

9. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми та зміст семінарських занять	Кількість годин
1.	Не передбачено навчальним планом.	

10. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми та зміст практичних занять	Кількість годин
-------	---------------------------------------	-----------------

1	Тема 1. Теоретичні засади планування на підприємстві. Набути практичних навиків з планування урожайності сільськогосподарських культур.	2
2	Тема 2. Система планів суб'єктів господарювання Скласти стратегічний план підприємства.	4
3	Тема 3. Планування виробництва та реалізації продукції програм сільськогосподарського підприємства. Розробити виробничу програму з рослинництва.	4
4	Тема 4. План з персоналу та оплати праці. Розв'язати задачі, які виникають при розробленні виробничої програми підприємства.	4
5	Тема 5. Матеріально-технічне забезпечення виробництва. Визначити обсяг механізованих робіт та потребу в тракторах і комбайнах. Визначити потребу та вартість палива для роботи тракторів і самохідних комбайнів.	4
6	Тема 6. Планування діяльності підрозділів виробничої інфраструктури Визначити обсяг роботи вантажного автопарку. Визначити потребу і вартість паливно-мастильних матеріалів. Обчислити планові витрати на роботу автопарку. Провести розрахунок затрат на оплату праці водіїв вантажного автопарку.	2
7	Тема 7. Планування витрат. Обчислити основний та страховий фонд насіння. Розрахувати джерела покриття з наявності насіння на початок року і урожаю планового року.	2
8	Тема 8. Особливості планування витрат суб'єктів господарювання різних галузей. Визначити показники ряду динаміки ланцюговим методом. Визначити індивідуальні індекси цін, кількості й товарообороту. Визначити та оцінити показники ефективності використання основних засобів	2
9	Тема 9. Фінансове планування на підприємстві Провести економічну оцінку сільськогосподарських культур. Визначити найбільш ефективні культури для підприємства.	2
10	Тема 10. Планування оновлення продукції. Планування урожайності сільськогосподарських культур. Визначити середньозважену урожайність сільськогосподарських культур. Визначити приривок урожайності від додаткового внесення добрив та запланувати урожайність сільськогосподарських культур.	2
11	Тема 11. Організаційно-технічний розвиток. Вибрати кращий з 2 варіантів капіталовкладень у вдосконалення технології виробництва та обґрунтувати доцільність її проведення. Визначити більш ефективний варіант капітальних вкладень між новим будівництвом і реконструкцією нової ферми. Дати обґрунтування доцільності впровадження нових технологій.	2
12	Тема 12. Бізнес-планування. Складання всіх розділів бізнес-плану на основі методики затвердженої наказом Агентства з питань запобігання банкрутству підприємств та організацій.	4
13	Тема 13. Сутність і форми планування і організації агробізнесу. Розрахунок обсягу виробництва і реалізації молока. Визначити обсяги виробництва молока по місяцях року. Визначити обсяги реалізації молока по місяцях року. Визначити величину грошових надходжень від реалізації молока.	2
	Разом	36

№ з/п	Назва теми та зміст лабораторних занять	Кількість годин
1.	Не передбачено навчальним планом.	

12. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми та зміст самостійної роботи	Кількість годин
1.	Тема 1. Теоретичні засади планування на підприємстві 1. Організаційні структури планування 2. Сутність норм та нормативів. 3. Класифікація планування.	4
2.	Тема 2. Система планів суб'єктів господарювання 1. Поточні плани внутрішньогосподарських підрозділів. 2. Послідовність розробки поточних планів підприємств. 3. Оперативне планування.	4
3.	Тема 3. Планування виробництва та реалізації продукції програм сільськогосподарського підприємства 1. Виробнича програма з промислових виробництв. 2. Виробнича програма з обслуговуючих виробництв.	4
4.	Тема 4. План з персоналу та оплати праці 1. Зовнішні та внутрішні чинники зростання продуктивності праці. 2. Аналіз використання робочого часу. 3. Планування штатної чисельності працівників. 4. Штатний розклад.	4
5.	Тема 5. Матеріально-технічне забезпечення виробництва 1. Планування сум амортизації основних засобів. 2. Планування оборотних засобів виробництва.	4
6.	Тема 6. Планування діяльності підрозділів виробничої інфраструктури 1. Планування транспортного обслуговування виробництва. 2. Планування забезпечення суб'єктам господарювання технологічним обладнанням.	4
7.	Тема 7. Планування витрат 1. Планування собівартості робіт (послуг) допоміжних виробництв. 2. Планування собівартості продукції підсобних (промислових) виробництв.	4
8.	Тема 8. Особливості планування витрат суб'єктів господарювання різних галузей 1. Планування адміністративних витрат за статтями у торгівельній діяльності. 2. Зведений кошторис витрат на виробництво.	4
9.	Тема 9. Фінансове планування на підприємстві. 1. Планування розподілу прибутку. 2. Планування потреби у зовнішньому фінансуванні. 3. Аналіз беззбитковості виробництва. 4. Планування фінансових показників.	5
10.	Тема 10. Планування оновлення продукції. 1. Аналіз Закону України «Про інноваційну діяльність». 2. Планування створення нової продукції. 3. Патентування винаходів.	4

11	Тема 11. Організаційно-технічний розвиток. 1. Планування створення та освоєння нових видів продукції. 2. Планування підвищення конкурентоспроможності продукції. 3. Планування впровадження прогресивної організації праці. 4. Планування соціального розвитку підприємства.	4
12	Тема 12. Бізнес-планування. 1. Планування реалізації підприємницької ідеї. 2. Аналіз зовнішнього бізнес-середовища підприємства. 3. Планування заходів мотивації працівників підприємства до продуктивної праці.	5
13	Тема 13. Сутність і форми планування і організації агробізнесу. 1. Організаційно-правові форми аграрного підприємництва. 2. Агропромислові кластери як форма організації бізнесу. 3. Топ-20 найбільших приватних аграрних компаній.	4
	Усього годин	54

13. Індивідуальні завдання

Не передбачено навчальним планом.

14. Інструменти, обладнання, програмне забезпечення

Презентації в PowerPoint, відеоролики, мультимедійний проектор та екран. Навчально-методичне забезпечення з навчальної дисципліни, розміщене у навчально-інформаційному середовищі Moodle.

15. Розподіл балів, які отримують студенти

T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	Всього балів
7	8	8	8	8	8	8	8	8	7	7	8	7	100

Шкала оцінювання студентів

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результатами складання (диференційованого заліку)
90-100	Відмінно
74-89	Добре
60-73	Задовільно
0-59	Незадовільно

16. Рекомендовані джерела інформації

ОСНОВНА

Законодавчі та нормативні документи

1. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/>

2. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV із змінами та доповненнями. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>

3. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://stat.gov.ua/>

4. Податковий кодекс України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

Підручники (навчальні посібники)

5. П.С. Березівський, Н.І. Михайлюк. Організація, прогнозування та планування

агропромислового комплексу: Навчальник посібник/ за ред. П.С. Березівський, 2-ге вид.- Львів: «Магнолія 2006», 2021 – 443 с.

6. Прохорова В.В. Організація виробництва: навч. посібник/ В.В. Прохорова, О.Ю. Давидова. –Х.: Вид-во Іванченка І.С., 2018. – 275 с.

7. Бурик А.Ф. Планування діяльності підприємства: навч. посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2017. 260 с.

ДОПОМІЖНА

8. Гадзало Я.М., Лузан Ю.Я. Розвиток аграрного сектору економіки України в умовах євроінтеграції. *Економіка АПК*. 2021. № 8. С. 6-17.

9. Жерліцин Д.М., Скрипник А.В., Клименко Н.А., Тужик К.Л. Урожайність або прибуток: альтернативи розвитку національного рослинництва. *Економіка АПК*. 2021. № 2. С. 15-25.

10. Захарчук О.В., Навроцький Я.Ф., Вишневецька О.В. Сучасний стан та перспективи матеріально-технічного забезпечення сільського господарства. *Економіка АПК*. 2021. № 6. С. 79-88.

11. Кропивко М.Ф., Кісіль М.І. Теоретичні засади і методичні підходи до формування стратегії управління ефективністю інвестицій фермерського господарства. *Економіка АПК*. 2021. № 1. С. 6-14.

12. Лупенко Ю.О., Андрос С.В. Система кредитних гарантій як інструмент збільшення фінансування малих і середніх аграрних підприємств. *Економіка АПК*. 2021. № 3. С. 6-19.

13. Малік М.Й., Швець А.А. Роль підприємництва, кооперації та агропромислової інтеграції у розвитку сільських територій. *Економіка АПК*. 2021. № 7. С. 50-62.

14. Мацибора Т.В. Інвестиції як основа зростання аграрної економіки України. *Економіка АПК*. 2021. №6. С. 68-78.

15. Нечипоренко О.М., Носенко Ю.М., Сінельник Л.М. Методологія оцінки ефективності діяльності науково-інноваційних кластерів. *Економіка АПК*. 2021. № 10. С. 61-71.

16. Саблук П.Т. Наукове обґрунтування інноваційного розвитку в аграрній сфері. *Економіка АПК*. 2021. № 6. С. 16-25.

17. Черемісіна С.Г., Россоха В.В. Ефективність виробництва зернових культур в Україні: аналіз сучасного стану та перспективи підвищення. *Економіка АПК*. 2021. № 6. С. 54-67.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ

1. Верховна Рада України. Законодавство України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.rada.gov.ua/>

2. Кабінет міністрів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/>

3. Міністерство економіки України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA>

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ З ПЛАНУВАННЯ І ОРГАНІЗАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Для денної форми здобуття освіти

Оцінювання знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою. Рейтинг студента з навчальної практики у балах переводиться у національні оцінки «Відмінно», «Добре», «Задовільно», «Незадовільно» згідно з табл. 1.

Таблиця 1. Переведення рейтингу студента за 100-бальною шкалою в оцінку за національною шкалою

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна
90-100	Відмінно
74-89	Добре
60-73	Задовільно
0-59	Незадовільно

Оцінка **«Відмінно»** виставляється студенту, який глибоко, ґрунтовно засвоїв програмний матеріал, досконало, грамотно і логічно послідовно його викладає. У відповіді теорія пов'язана з практикою. Студент: постійно здійснював розрахунки в поданих таблицях; правильно розв'язував задачі; показав вміння формулювати висновки; вміло складав різні види планів підприємства; виконував завдання для самостійної роботи.

Оцінка **«Добре»** виставляється студенту, який твердо засвоїв програмний матеріал, грамотно і по суті подає його, не допускає суттєвих неточностей у відповідях на питання, як правило, вірно застосовує теоретичні положення при рішенні практичних питань і задач, володіє необхідними навичками і прийомами їх виконання. Студент: здійснював розрахунки в поданих таблицях; розв'язував задачі, проте мав деякі помилки; виконував завдання для самостійної роботи; складав різні види планів підприємства, допускаючи окремі неточності.

Оцінка **«Задовільно»** виставляється студенту, який засвоїв лише програмний матеріал, але не засвоїв його детально, допускає багато неточностей, недостатньо вірні трактування, порушується послідовність у викладі програмованого матеріалу і відчуває труднощі у виконанні практичних робіт. Студент: відповідав на окремі питання, які обговорюються; виконував завдання для самостійної роботи; виконав завдання, але допускав окремі неточності під час складання різних видів планів; не виявляв належної активності під час розв'язку задач.

Оцінка **«Незадовільно»** виставляється студенту, який не знає значної частини програмованого матеріалу, допускає суттєві помилки, невпевнено, з великими труднощами виконує практичні роботи. Студент: не орієнтується в таблицях, поданих для розрахунків; розв'язував задачі з великими труднощами; не в змозі самостійно вирішувати практичні завдання; не вміє формулювати висновки; не вміє складати різні види планів підприємства тощо.